

ningen. Det er navnlig min Mening, at der havde været Grund til i denne Betænkning at yttre sig om Hensigtsmæssigheden, og om der var tilstrækkelig Grund til denne Anordnings Udstedelse som provisorisk, hvortil mine Collegaer vare af modsat Mening. Jeg griber derfor denne Leilighed til i Korthed at yttre mig mundtligt om denne Sag. Det første Spørgsmaal, der uden Tvivl bør opløses, naar en provisorisk Lov forelægges Thinget, er, om der virkelig har været tilstrækkelig Anledning og skyldgjørende Grunde for Ministeriet i sin Tid til at forelægge H. S. Majestæt en saadan Anordning, og foreslaae ham at lade den udgaae som provisorisk Lov. Jeg, efter min Overbeviisning, mener ikke, at der dertil har været tilstrækkelig Grund for Ministeriet, saa villig jeg end er til at erkende, at der gives mange Tilfælde, hvori Ministeriet ikke blot er berettiget, men ligefrem forpligtet til at udstede en provisorisk Lov, f. Ex. med Hensyn til Forandringer i Toldsatser, naar Krigsbegivenheder medfører uforudseelige Omstændigheder, eller naar Naturbegivenheder indtræffe, som gjøre saadanne provisoriske Love fornødne, saa er jeg dog af den Mening, at der bør være en virkelig og bydende Grund, naar man især udenfor disse af mig nævnte Forhold vil udstede provisoriske Love. Det har nu efter min Overbeviisning, og, saavidt jeg har kunnet skjønne, kun i meget enkelte Tilfælde fundet Sted, at der virkelig har manglet Jord for Kommunen til at bygge Fattighuse paa. Det er saaledes, som Comiteen har bemærket, i sin Orden, at der efter vor Lovgivning paa hviler Sogneforstanderskaberne eller Kommunerne paa Landet den Forpligtelse at skaffe Huus til de Fattige, ikke blot, naar de ere virkelige Fattiglemmer, men ogsaa til Saadanne, som uden at være Fattiglemmer i en vis Tid ere i Forlegenhed for Huusleilighed. Det er selvfølgelig ogsaa aldeles rigtigt, at det Tilfælde er tænkeligt, at en Communebestyrelse kan savne den Jord, som er fornøden til at opfylde denne Forpligtelse, og forsaavidt kan man ikke sige Andet, end at det vilde være i sin Orden, at Kommunen kan forlange saadan Jord udlagt. Men jeg er af den Formening, at det ikke er nok, at saadanne Tilfælde var tænkelige. Jeg

mener, at de maae være fremtraadte i Virkeligheden; de maa have viist sig, og viist sig temmelig almindeligt, førend man af den Grund bør give provisoriske Love. Saavidt jeg nu har kunnet skjønne, troer jeg ikke, at det er uden i et ganske enkelt Tilfælde, som jeg før tillod mig at bemærke, at denne Nødvendighed virkelig har været forhaanden; men for et saadant enkelt Tilfaldes Skyld at give provisoriske Love for hele Landet, kan jeg ikke skjønne er rigtigt. Men om jeg ogsaa heri skulde feile, om der virkelig skulde have været flere Steder i Landet, hvor det har viist sig, at Sogneforstanderskabet ikke har kunnet opfylde sin Forpligtelse, af den Grund vel at mærke, at der har manglet Jord til at bygge Huse paa, — saa skulde jeg dog troe, at der ikke havde været tilstrækkelig Anledning til at udgive denne Lov provisorisk, og det fordi det forekommer mig, at Lovens Gjenstand ikke egner sig dertil. Jeg nævnte før nogle af de Tilfælde, hvortil det vistnok er i sin Orden, at et Ministerium drog Omsorg for, at der udkom provisoriske Love; men jeg troer ikke, at der er nogen Lovgivningsgjenstand, der mindre egner sig til en provisorisk Lov end en Expropriationslov, en Lov, der indgriber i eller dog berører den talrigste Deel af Landets Beboeres Eiendomsret, om end, som i dette Tilfælde, i en ikke betydelig Grad. En saadan Lov egner sig efter min Overbeviisning ikke til at udgives provisorisk. Jeg troer mindst, at den egner sig dertil, naar den er af den Bestaaffenhed, at den ikke letteligt igjen kan tages tilbage, og at dette er Tilfældet med nærværende Anordning, det vil være klart for det ærede Thing, idet der, hvis man vilde tage den tilbage, let derved kunde fremkaldes Misnoie og Tanke om Forurettelse netop hos den Klasse af Medborgere, om hvem man allermindst vilde, at de skulde troe, at Thinget i nogen Henseende skulde forurette dem. Dette er i Almindelighed de Grunde, hvorfor jeg troer, at det ikke var godt, ikke politisk rigtigt, at denne Anordning er udkommen provisorisk. Vender jeg mig nu specielt til Anordningens enkelte Paragrapher, da forekommer det mig ogsaa, at det er temmelig klart, at den vilde have vundet ved en noget mere udførlig Behandling end den, der kan blive